

Рецитал: “Не бити као остали, а бити ипак само човек”

Јован Дучић

1.рецитатор: Кнез српских песника , рођен на обалама пуним сунца и као галеб окупан у плаветнилу, светлости и мирису вечито загрејаних вода- Јован Дучић.

2.рецитатор: Један од најзначајнијих песника српског модернизма и најзначајнији лиричар, рођен је у скромној каменој кући, с дебелим зидовима, малим прозорима и чемпресом испред кућног прага, 1871. године у Требињу.

3.рецитатор: Требиње и његову околину носио је дубоко у себи до краја живота. Чак и кад су његове косе , тамне као увело лишће постале беле, кад су његове страсне и велике очи постале мутне и кад је у својим венама осетио јесен која више нема свог пролећа, он се увек мислима враћао на осунчане обале места где је рођен.

4.рецитатор: Потиче из трговачке породице, а школовао се у Требињу, Мостару, Сарајеву и Сомбору, где му је и објављена прва песма „Самохрана мајка.“ Од 1893. године радио је као учитељ у Бјељини, али је због патриотске песме „Отаџбина“ добио отказ.

Песма: „Отаџбина“

5.рецитатор: „Велика је несрећа кад човек не зна шта хоће, а права катастрофа када не зна шта може.“ Јован Дучић, амбициозан и жељан да упозна свет, врло добро је знао шта хоће и био врло свестан шта све може. Па је 1899. отишао на студије књижевности у Женеву.

1.рецитатор: Након дипломирања, поред песничке каријере, успешно се развијала његова каријера дипломата и академика. Дучић је био први југословенски дипломата са титулом амбасадора и успешно је службовао преко три деценије у неколико градова –Цариград, Рим, Атина, Мадрид, Каиро, Будимпешта, Букурешт. По избијању Другог светског рата одлази у САД где остаје до смрти.

Музичка тачка:

2.рецитатор: Дучић је био члан Српске краљевске академије. За живота је издао неколико збирки песама као и прозних дела међу којима је најпознатије „Благо цара Радована“, путничка писма „Градови и химере.“

3.рецитатор: Уметник рођењем свој свет доноси на овај свет. Јован Дучић је и душом и духом, и стихом и прозом, и тематиком и преокупацијама у водама непрестане љубавне чежње и непрестаних снова.

4.рецитатор: Дучићеви стихови су уствари његов песнички дневник. Сам је говорио да нема друге праве поезије до оне која пева о љубави и да је љубав исто што и лепота. Истицао је да је љубав истинска само онда ако је слепа и да је љубав страдање, јер он је сам слепо љубио и због љубави страдао.

5.рецитатор: Дучићево срце је увек било топло и усхићено женом.Записао је о женама:

1.рецитатор: „Лепа је свака жена, осим оне која мисли да то није и оне која мисли да то јесте.“

2.рецитатор: „Млада жена има сво искуство старије жене и своју радозналост и лежерност девојчице.“

3.рецитатор: „Жена врло добро зна да је слаба само кад воли.“

4.рецитатор: „Жена ће опростити мушкарцу и најтеже пороке , али жена не прашта другој жени њене највеће врлине.“

5.рецитатор: „Женска нежност, та чудна снага која, невидљива, а свемоћна , живи у тим малим створењима , избија из њих у најразличитијим облицима и ствара и раствара животе и судбине око себе.“

Песма: „Песма жени“

1.рецитатор: Жена у коју смо заљубљени престаје бити за нас обично људско биће „него постаје или бели анђеоло или сотона.“Дучићев бели анђеоло и сотона у исто време била је Јованка Јовановић.

2.рецитатор: Волели су се Јован и Јованка. Волели су се великом ,истинском, исконском, надљудском, надземаљском, божанском љубављу.Волели се много, исувише, највише.Волели се за причу и песму, за историју и легенду. Волели се љубављу судбинском, али љубављу „грешном“, забрањеном, којој је било све на сметњи и против које су били готово сви. Волели су се све док су за њихову љубав знали сви на небу, а нико на земљи.

3.рецитатор: У тренутку кад су се упознали Јованка је била удата жена. Када се за њихову везу сазнало настала је поплава осуда , згражавања, презира и блаћења. Огласила се читава чета Дучићевих непријатеља који су једва чекали неку његову несрећу кад већ нису могли да му је направе.

4.рецитатор: Љубав између Јована и Јованке донела је њима исувише страдања. Но, Дучићу је она била и највећа срећа, јер ствари и осећања имају онакав изглед какав им даје наша душа. Јованкина светлост за Јована је била толика да он није знао ни за мрачну шуму ни за тамну стазу.“Ко верује да је срећан, заиста је срећан.“

-Писмо:

5.рецитатор: За Дучића су везане многе анегдоте.Иако се никад није женио , после Јованке његов живот обележиле су многе љубавне афере.Свом пријатељу и другу по перу Алекси Шантићу преотео је вереницу и после кратког времена је оставио.

1.рецитатор: Због скандала са Антоанет Фогел, која је имала 19 година када је 54-годишњем Дучићу родила дете, морао је да напусти дипломатску службу у Берну.

2.рецитатор: Својим заводничким способностима успео је чак и својој земљи да обезбеди одређена добра. Од једне заљубљене грофице на поклон је добио вилу у центру Будимпеште коју је поклонио својој земљи и у којој је и данас Амбасада Републике Србије.

3.рецитатор: Блиски пријатељи су му једном приликом организовали седељку у винограду. Били су ту Гргур Јакшић, Миле Крпа, Паја Слепац, а служио се ћевап са луком.

-Ух, опет овај лук-пожалио се Дучић.

-Ћути, сељачино!-одбрусио је Миле Крпа.

-Целог живота си јео лук без ћевапа, а сад ти не ваља ћевап са луком.

-Песма (музичка тачка)

4.рецитатор: Последње године живота провео је у САД-у. Други светски рат је увелико трајао, а његова кућа у Америци је постала центар око кога се формирао борбени став америчких Срба.Ту је написана и песма „Врабац“, испевана поводом покоља Срба у Босни.

Песма:“Врабац“

5.рецитатор: Јован Дучић се 1.априла 1943.се разболео од шпанске грознице, а већ 7.априла је умро. На његовом одру, по његовој жељи нису полагани ни венци ни цвеће. Говорио је да је за живота имао доста цвећа и да се на име цвећа скупе паре за ратну сирочад.

1.рецитатор: Почетком јесени 1991.на узвишењу Црквине изнад Требиња подигнута је Дучићева гробница чиме је испуњена његова последња жеља.

2.рецитатор: Јован Дучић је као човек исцрпео све из живота, као што је, као песник, исцрпао све из речи. Није се могао паметније утрошити један живот нити боље искористити један таленат. Ништа није пропустио нити упропастио. Са оним што је носио у себи више се није могло дати него што је он дао.

3.рецитатор: „Не бити као остали, а бити ипак само човек.“

